

І. П. Сидоров,
здобувач, Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: 0000-0002-2530-5834

DOI: 10.32702/2306-6814.2019.14.27

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

I. Sidorov,
Dnipro state agrarian and economic university

IMPROVEMENT OF THE METHODOLOGY FOR ASSESSING THE INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF DAIRY PROCESSING ENTERPRISES

У статті визначено, інвестиції необхідні для забезпечення ефективного функціонування молокопереробних підприємств, їхнього стабільного стану й у зв'язку з цим вони використовуються для досягнення таких цілей: подальшого розширення й розвитку виробництва; відновлення основних виробничих фондів; підвищення технічного рівня праці та виробництва молокопродукції; здійснення природоохоронних заходів і придбання цінних паперів, вкладення коштів в активи інших підприємств. Доведено, що ці проблеми актуалізують залучення інвестицій, які дозволяють молокопереробному підприємству нарощувати конкурентні переваги та формувати додаткові ресурси для прогресивного економічного розвитку та підвищення економічної привабливості.

Встановлено, що інвестиційна привабливість підприємства — це індикатор сукупної цінності підприємства, що є набором об'єктивних і суб'єктивних характеристик, необхідних для задоволення інтересів всіх учасників інвестиційного процесу та дозволяє охарактеризувати його перспективність і враховує сукупний вплив факторів. Інвестиційна привабливість підприємства — це комплексний показник, який кількісно визначає доцільність інвестування коштів у конкретне підприємство. Запропоноване визначення є універсальним, але воно набуватиме певних особливостей залежно від того, які інвестори інвестують підприємство.

Для проведення діагностики інвестиційної привабливості молокопереробних підприємств запропоновано методику експрес-діагностики інвестиційної привабливості підприємств, а також методику визначення їх інвестиційної привабливості. Методика експрес-діагностики включає аналіз двох груп фінансових показників, що характеризують інвестиційну привабливість підприємств.

The article states that the decrease in the volume of national production is due to the narrowing of investment activity, which does not provide even a simple reproduction of capital, and therefore, the economy in recent year's functions due to the unproductive use of the depreciation fund. Investments are needed to ensure effective functioning of the milk business; their stable condition and therefore they are used to achieve the following objectives: further expansion and development of production; restoration of basic productive assets; increase of the technical level of labor and production; the implementation of environmental measures and the acquisition of securities, investing in assets of other enterprises. It is proved that these problems actualize attracting investments that allow the company to increase competitive advantage and create additional resources for progressive economic development and economic attractiveness.

Found that the investment attractiveness of the company — is an indicator of the total value of the company, which is a set of objective and subjective characteristics required to meet the interests of

all participants of the investment process and allows to characterize his promise and takes into account the cumulative effect of factors. The investment attractiveness of an enterprise is a complex indicator that quantifies the expediency of investing funds in a particular enterprise. The proposed definition is universal, but it will acquire certain features depending on which investors invest in the enterprise. Strategic and financial investors considering investment attractiveness of enterprises in different ways, putting into this category excellent meaningful content, depending on their priority objectives.

For the diagnosis of investment attractiveness of dairy enterprises the method of rapid diagnosis of investment attractiveness of enterprises and method for determining their investment attractiveness. Methods for rapid diagnosis involves analysis of two groups of financial indicators characterizing investment attractiveness of enterprises. Argued that the proposed procedure for the analysis and evaluation of investment attractiveness of enterprises makes it possible to establish the degree of investment attractiveness of the object, using the assessment of its business reputation, financial condition, financial results, levels of activity and investment risk innovation.

Ключові слова: діагностика, інвестиції, інвестиційна привабливість, інвестор, інновації, інвестиційний ризик, методика оцінки, молокопереробне підприємство, розвиток.

Key words: diagnostics, investments, investment attractiveness, investor, innovations, investment risk, evaluation methodology, milk processing enterprise, development.

ВСТУП

В економічній літературі науковцями багато уваги приділяється питанню інвестицій загалом і методичному забезпеченню оцінки ефективності інвестиційних діяльностей підприємств. Дослідженням проблеми інвестиційної привабливості в сучасних умовах економіки країни присвятили наукові праці багато науковців: С. Басалай, І. Бланк, Н. Брюховецька, І. Вініченко, П. Гайдучкий, С. Гуткевич, М. Крейніна, Н. Русак, В. Федоренко, Д.М. Черваньов. Однак ми вважаємо, недостатньо дослідженими є методики оцінювання інвестиційної привабливості, що найбільш адаптовані до сучасних економічних вимог. Однією з проблем інвестиційної політики є визначення пріоритетних напрямів підвищення інвестиційної привабливості молокопереробних підприємств.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У сучасних умовах посилюється конкуренція між підприємствами за ринки збуту, ресурси, державне замовлення та бюджетне фінансування, як наслідок, для оптимізації свого становища в ринковому просторі підприємства повинні інноваційно вдосконалюватися, освоювати нові види продукції та технології, розширювати види діяльності, підтримувати свою конкурентоспроможність і вирішувати питання збільшення вартості свого бізнесу. За цих умов актуалізуються проблеми залучення інвестицій, які дозволяють підприємству нарощувати конкурентні переваги та формувати додаткові ресурси для прогресивного економічного розвитку. Як

відомо, залучення інвестицій направлено на нарощування ефективності функціонування підприємств, і як наслідок, його інвестиційної привабливості. Існуючі підходи до сутності інвестиційної привабливості підприємства можна систематизувати й об'єднати в чотири класифікаційні групи за такими ознаками: 1. Інвестиційна привабливість підприємства як умова його розвитку. 2. Інвестиційна привабливість підприємства як необхідна умова для інвестування. 3. Збільшення інвестиційної привабливості як інтегрована сукупність показників функціонування підприємств. 4. Інвестиційна привабливість підприємства як показник ефективності використання інвестицій.

У сучасній науці немає єдиної думки у питанні визначення сутності "інвестиційної привабливості". Трактатування інвестиційної привабливості в "Методиці інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій" стало базовим і для багатьох науковців. У цьому документі інвестиційна привабливість розглядається як рівень задоволення певних вимог чи інтересів інвестора стосовно конкретного підприємства. Така позиція є не достатньо коректною, оскільки привабливість як характеристика підприємства не може ідентифікуватись із рівнем задоволення потреб інвесторів, адже, як зазначалось вище, інвестор може бути зацікавлений лише у майновому комплексі підприємства, руйнуючи водночас його виробничий, технологічний та кадровий потенціал.

У енциклопедичній літературі інвестиційна привабливість однозначно розглядається як характеристика

підприємства, при цьому існують певні відмінності щодо змісту цієї характеристики. В "Економічній енциклопедії" наголошується на тому, що ця характеристика враховує суперечливі цілі інвестора, які полягають у максимізації прибутку та мінімізації ризиків. Така позиція акцентує увагу на інтегрованості поняття інвестиційної привабливості, хоча її складові виокремлено не досить вдало, оскільки окремі з них є суперечливими. У "Фінансовому словнику" інвестиційна привабливість розглядається з погляду характеристики переваг і недоліків інвестування конкретним інвестором у відповідне підприємство. Проте це трактування не розкриває сутнісного наповнення поняття, адже незрозуміло, про які переваги та недоліки інвестування йдеться.

Н.Ю. Брюховецька та О.В. Хасанова інвестиційну привабливість підприємства розглядають як збалансовану систему інтегральних та комплексних показників, що відображає доцільність вкладання інвестором коштів у об'єкт інвестування [4]. Як вже зазначалось вище, показники можна розглядати лише як інструмент діагностики інвестиційної привабливості, тому не варто ототожнювати ці поняття.

Інвестиційна привабливість, за визначенням М.М. Крейніної, залежить від показників, які характеризують фінансовий стан підприємства. Але якщо звужити проблему, інвесторів цікавлять показники, що впливають на прибутковість капіталу господарюючого суб'єкта, курс акцій, рівень виплачуваних дивідендів [6].

В.В. Бочаров, Д.М. Стеченко, Л.О. Чорна у своїх роботах розглядають "інвестиційну привабливість" як якісну характеристику інвестиційного клімату [3]. І.В. Нападовська, А. Асаул, Л. Петкова представляють "інвестиційну привабливість" як сукупність умов, що впливають на формування інвестиційного клімату. Є.А. Суркова визначає інвестиційну привабливість як критерій оцінки ефективності вкладень у різні об'єкти за наявності альтернативних варіантів розміщення ресурсів. Інвестиційна привабливість підприємства може розглядатися як параметр доцільності вкладення в нього тимчасово вільних грошових коштів.

І.І. Вініченко для визначення інвестиційної привабливості підприємства пропонує використовувати комплексний підхід, враховувати наступні чинники: імідж підприємства, фінансовий стан, фінансовий результат, ступінь ризикованості вкладень, активність інноваційної діяльності [5].

З погляду потенціалу підприємства трактує інвестиційну привабливість А. Пилитяк, наголошуючи на перспективах розвитку виробничої, збутової, фінансової сфер функціонування [8]. Такий підхід викликає певне зацікавлення, оскільки інвестора завжди цікавлять потенційні можливості підприємства, але не слід забувати, що інвестиційна привабливість є відносною характеристикою, тому її слід розглядати у ретроспективі, поточному розрізі та перспективі, а наявність потенціалу підприємства не завжди свідчить про можливості його реалізації.

Н.А. Русак, В.А. Русак інвестиційну привабливість підприємства розглядають як доцільність вкладання у нього вільних коштів [9]. По-перше, привабливість підприємства у сфері інвестування є його певною характеристикою, на підставі якої можна прийняти рішення

про доцільність вкладання вільних коштів, але розглядати інвестиційну привабливість як доцільність недоречно. По-друге, із запропонованого визначення не дуже зрозуміло, хто вкладатиме вільні кошти (зовнішні інвестори, власники та менеджери підприємства).

І.О. Бланк розглядає інвестиційну привабливість як інтегральну характеристику окремих підприємств — потенційних об'єктів майбутнього інвестування — із позицій перспектив розвитку, збуту продукції, ефективності використання активів та їх ліквідності, стану платоспроможності та фінансової стійкості. Він розглядає оцінку потенційних і перспективних об'єктів інвестування за допомогою методів маркетингового і фінансового аналізу і формування інтегрованого узагальнення результатів оцінки [2].

У контексті досягнення компромісу інтересів між інвестором та підприємством розглядає інвестиційну привабливість О.Г. Юр'єва [10]. Слід зазначити, що компроміс інтересів між інвестором та представниками підприємства є результатом певних взаємовигідних домовленостей, що доволі часто на практиці лише побічно стосується інвестиційної привабливості підприємства.

С.І. Басалай та Л.І. Хоружий визначають інвестиційну привабливість господарського суб'єкта як сукупність характеристик, що дає змогу інвестору оцінити, наскільки той або інший об'єкт інвестицій більш привабливий від інших. У загальному вигляді це визначення відображає сутність проблематики, але автори розглядають таке трактування в плані оцінки кредитоспроможності позичальника комерційного банку, де за допомогою інвестиційної привабливості можна класифікувати позичальників і розбивати їх на групи залежно від цілей кредитора. Виходячи з цього, вчені доповнюють це поняття: "Інвестиційна привабливість — це сукупність значень певних показників формальної і неформальної оцінки різних аспектів діяльності позичальника" [1].

Найбільш комплексне тлумачення інвестиційної привабливості підприємства зустрічаємо у працях О.Г. Мельник та Ю.Г. Логвиненко, де автори розглядають досліджувану категорію у контексті фінансово-економічних, соціальних, логістичних, технологічно-майнових, адміністративно-правових, партнерських, іміджево-брендових, товарних характеристик підприємства, що формують умови для залучення інвестиційного капіталу [7]. Крім цього, науковці наголошують на тому, що інвестиційна привабливість підприємства залежить від інвестиційної привабливості регіону базування, країни, що свідчить про інтегровану характеристику цього поняття. Вищевикладений підхід є одним із найбільш комплексних та системних, але у ньому йдеться про привабливість підприємства загалом, а не лише про інвестиційну привабливість, адже досліджується привабливість підприємства для споживачів, працівників, партнерів тощо.

Отже, на підставі узагальнення трактувань категорії "інвестиційна привабливість підприємства" можна стверджувати, що у літературі та нормативно-правовій базі існує чимало поглядів на розуміння цього поняття, які зазвичай не розкривають сутності категорії, не конкретизують змістові параметри, а лише окреслюють певні вузькі елементи. Кожне із наведених визначень дає можливість виділити лише частину

взаємозв'язків і характеристик, що притаманні інвестиційній привабливості.

На нашу думку, більш повним та уточнюючим поняттям інвестиційної привабливості є таке визначення: інвестиційна привабливість підприємства — це інтегральна характеристика підприємства як майбутнього об'єкта інвестування з урахуванням сукупності факторів екзогенного та ендогенного впливу, перспективності, вигідності, ефективності та прийнятності рівня ризику вкладення інвестицій у його розвиток за рахунок власних коштів та інвестиційних ресурсів стратегічних або фінансових інвесторів. Інвестиційна привабливість підприємства — це комплексний показник, що кількісно визначає доцільність інвестування коштів в конкретне підприємство. Запропоноване визначення є універсальним, але воно набуватиме певних особливостей залежно від того, про яких інвесторів йдеться.

Нині чітко сформувалися базові інструменти фінансування діяльності підприємств. Найпоширенішими способами залучення інвестицій є: кредити і позики; формування інвестицій через додаткові внески засновників; кошти стратегічного інвестора. Використання кредитів і позик дозволяє в найкоротший термін акумулювати інвестиційні ресурси, але визначення кредитором їх обсягу, терміну та вартості робить цей спосіб у порівнянні з іншими більш дорогим. Водночас невід'ємною умовою отримання позик і кредитів є високий рівень платоспроможності позичальника або висока вартість заставного майна. Формування інвестицій на фондовому ринку та залучення коштів стратегічного інвестора також вимагають від підприємств прозорості бізнесу, відкритої звітності. Так, чим вища інвестиційна привабливість підприємства на цьому ринку, тим вище можливості залучення інвестицій.

Кожен інвестор, під час визначення об'єктів інвестування, ставить перед собою певну мету, залежно від якої інвесторів можна розділити на дві групи. Перша група — інвестори фінансового типу, які прагнуть до максимізації вартості компанії на основі забезпечення максимального прибутку на момент виходу з проекту. Інвестиційні компанії та фонди, насамперед фонди венчурних інвестицій, реалізують себе як фінансові інвестори, які отримують прибуток з дивідендів або купонів, що виплачуються підприємством, а також від зростання курсу його цінних паперів. Переважно фінансові інвестори мають на меті отримання стабільних прибутків на вкладений капітал у цінні папери і не можуть впливати на управління підприємством. Якщо ж інвестор має на меті придбання блокуючого або контрольного пакету акцій підприємства, то він перетворюється із фінансового на реального, оскільки набуває повноважень участі в управлінні підприємством та може впливати на усі сфери його функціонування.

Друга умовно виділена група інвесторів — це інвестори стратегічного типу. Метою реальних інвесторів є набуття права власності на підприємстві та/або отримання високого прибутку на вкладений капітал на засадах участі в управлінні. Зазвичай в якості стратегічного інвестора виступає компанія, діяльність якої безпосередньо пов'язана з бізнесом компанії, в яку інвестори вкладають кошти. Стратегічні інвестори, вкладаючи кошти у діяльність підприємства, сприяють реалізації його потенціалу та забезпеченню розвитку.

Отже, інвестиційну привабливість підприємства з погляду інвесторів варто розглядати так:

— з погляду стратегічного інвестора інвестиційна привабливість підприємства — це комплексна характеристика підприємства, яка відображає його виробничі, технологічні, кадрові, управлінські, фінансово-економічні, товарні та інші параметри, що створюють підстави для задоволення інтересів та потреб інвесторів в межах набуття ними права власності на підприємстві та/або отримання високого прибутку на вкладений капітал на засадах участі в управлінні;

— з погляду фінансового інвестора інвестиційна привабливість підприємства — це комплексна характеристика підприємства, яка відображає економічні вигоди та ризики вкладання інвестором кошти у цінні папери підприємства.

Отже, стратегічні та фінансові інвестори розглядають інвестиційну привабливість підприємства по-різному, вкладаючи у цю категорію відмінне змістове наповнення, залежно від їхніх пріоритетних цілей. Водночас оцінка інвестиційної привабливості повинна бути проведена як на основі аналізу документів фінансової звітності підприємства так і позаоблікової інформації про підприємство, що формує системність у вивченні макро- і мікроекономічних чинників: віднесення підприємства до конкретних галузей (галузі, що знаходяться у фазі кризи і депресії або в фазах пожвавлення та підйому) або території (регіони країни можуть володіти різним ступенем інвестиційної привабливості). Такий комплексний аналіз дозволяє потенційному інвестору виділити ті підприємства, які мають значні потенційні можливості подальшого розвитку в середньо- та довгостроковій перспективі та дозволяють інвестору отримати запланований прибуток від вкладеного капіталу за наявності інвестиційних ризиків.

Для проведення діагностики інвестиційної привабливості молокопереробних підприємств пропонуємо методику експрес-діагностики інвестиційної привабливості підприємств, а також методику визначення їх інвестиційної привабливості. Методика експрес-діагностики включає аналіз двох груп фінансових показників, що характеризують інвестиційну привабливість підприємств. У першу групу об'єднані чотири показники, що характеризують ефективність діяльності підприємств, можливість одержання прибутку. До другої групи входять чотири фінансових показники, що характеризують платоспроможність підприємства, або, іншими словами, побічно оцінюють імовірність повернення вкладених інвесторами коштів. Ми пропонуємо такі показники:

1. Показники, що характеризують ефективність діяльності: загальна рентабельність звітного періоду; норма прибутковості капіталу; рентабельність основної діяльності; рентабельність активів.

2. Показники, що характеризують платоспроможність підприємства: коефіцієнт поточної ліквідності; коефіцієнт автономії; коефіцієнт абсолютної ліквідності; коефіцієнт фінансової стійкості.

Значення підсумкового рейтингу інвестиційної привабливості розраховувалося шляхом підсумовування значень зведеного рейтингу за групою показників, що характеризують ефективність діяльності, і зведеного рейтингу за групою показників, що характеризують пла-

Таблиця 1. Вагові коефіцієнти показників, що визначають ефективність діяльності підприємств

	Показники	Вагові коефіцієнти
1.	Загальна рентабельність звітного періоду	0,30
2.	Норма прибутковості капіталу	0,40
3.	Рентабельність основної діяльності	0,20
4.	Рентабельність активів	0,10

Таблиця 2. Вагові коефіцієнти показників, що визначають платоспроможність підприємств

	Показники	Вагові коефіцієнти
1.	Коефіцієнт поточної ліквідності	0,40
2.	Коефіцієнт автономії	0,15
3.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,30
4.	Коефіцієнт фінансової стійкості	0,15

тоспроможність, з ваговими коефіцієнтами 0,2 і 0,8 відповідно.

Зведений рейтинг підприємств за кожною групою визначався таким способом. За кожним показником, що входить до групи, розраховували значення, які сумували з урахуванням вагових коефіцієнтів, що визначають ступінь впливу критеріїв на інвестиційну привабливість. Отримані значення ранжували й таким способом будували зведені рейтинги, що характеризують ефективність діяльності й платоспроможність. Значення вагових коефіцієнтів кожного показника наведені в таблицях 1 і 2.

Таким чином, підсумкові розрахунки виконували за формулами:

$$R_1 = 0,3P_1 + 0,4P_2 + 0,2P_3 + 0,1P_4 \quad (1),$$

де R_1 — рейтинг, що характеризує ефективність діяльності; P_1 — загальна рентабельність звітного періоду; P_2 — норма прибутковості на капітал; P_3 — рентабельність основної діяльності; P_4 — рентабельність активів.

$$R_2 = 0,4K_1 + 0,15K_2 + 0,3K_3 + 0,15K_4 \quad (2),$$

де R_2 — рейтинг, що характеризує платоспроможність; K_1 — коефіцієнт поточної ліквідності; K_2 — коефіцієнт абсолютної ліквідності; K_3 — коефіцієнт автономії; K_4 — коефіцієнт фінансової стійкості.

$$R = 0,2R_1 + 0,8R_2 \quad (3),$$

де R — підсумковий рейтинг підприємства.

Відповідно, встановлені граничні нормативи R . Ми пропонуємо таку інтервальну оцінку: при $R < 1,5$ — низька інвестиційна привабливість, при $R > 1,5$ — висока інвестиційна привабливість.

Другий етап — визначення інвестиційної привабливості молокопереробних підприємств. Для оцінювання рівня інвестиційної привабливості підприємства необхідно досліджувати його імідж, фінансовий стан, фінансові результати, ступінь ризикованості вкладень, активність інноваційної діяльності. Аналіз інвестиційної привабливості підприємства слід проводити в такій послідовності. На першому етапі перед розглядом питання про кредитування необхідно сформулювати загальне уявлення про підприємство. Для оцінювання інвестиційної привабливості велике значення має дослідження іміджу підприємства. Якщо висновок про інвестиційну привабливість підприємства буде позитивним, можна перейти до другого етапу — вивчення фінансового стану підприємства.

Інвестиційна привабливість гарантується надійністю фінансового стану й має з ним багато спільного. Основна відмінність від аналізу інвестиційної привабливості й фінансового стану полягає у відмінності цілей і завдань, вирішуваних різними суб'єктами аналізу. Різна інтерпретація засобів і прийомів аналізу інвестиційної привабливості та фінансового стану й відносно невеликого кола показників забезпечує суб'єктів аналізу необхідною інформацією для прийняття обґрунтованих рішень, що відповідають поставленим цілям. У разі проведення аналізу й оцінювання фінансового стану підприємства інвестор, як правило, повинен:

1) з'ясувати, наскільки стабільні коефіцієнти ліквідності, чи відбулося покращення їх нормативних значень, і залежно від результатів розрахунків оцінити здатність погашати короткострокові зобов'язання;

2) оцінити, як змінилися коефіцієнти покриття основних коштів і коефіцієнт загальної заборгованості; чи не відбувається заморожування частини оборотного капіталу в основних засобах, чи не використовуються для цього кредити;

3) розрахувати зміну показників оборотності і причини цих змін. Наприклад, збільшення оборотності дебіторської заборгованості може бути пов'язане зі зростанням продажів, розширенням клієнтури. Потрібно визначити, чи є пільгові умови надання кредиту клієнтам, наскільки це виправдано;

4) оцінити прибутковість і спрогнозувати основні її тенденції в майбутньому.

Третім етапом оцінювання інвестиційної привабливості є аналіз фінансових результатів. З метою виявлення умов і можливостей для одержання організацією прибутку, що є найважливішим фінансовим показником, проводиться аналіз фінансових результатів діяльності, у ході якого повинні бути отримані відповіді на такі запитання: наскільки стабільні отримані доходи та понесені витрати; які елементи звіту про прибутки і збитки можуть бути використані для прогнозування фінансових результатів; наскільки продуктивні здійснювані витрати; яка ефективність вкладення капіталу в це підприємство; наскільки ефективне управління підприємством.

Четвертим етапом оцінювання інвестиційної привабливості є оцінювання інвестиційного ризику. Це зумовлено тим, що основна мета інвестиційної діяльності господарюючих суб'єктів полягає в збільшенні доходу від

інвестиційної діяльності при мінімальному рівні ризику інвестиційних вкладень. Інвестиційний ризик являє собою ймовірність виникнення фінансових втрат у вигляді зниження капіталу або втрати доходу, прибутку через невизначеність умов інвестиційної діяльності.

Ризик є об'єктивним явищем у функціонуванні будь-якої організації, що здійснює інвестування. Він супроводжує реалізацію практично всіх видів реальних інвестиційних проектів, у яких би формах вони не здійснювалися. Хоча ряд параметрів цього ризику залежить від суб'єктивних управлінських рішень, відображених у процесі підготовки конкретних реальних інвестиційних проектів, об'єктивна його природа залишається незмінною.

Останнім п'ятим етапом оцінювання інвестиційної привабливості підприємства є дослідження ступеня активності інноваційної діяльності, оскільки саме вона дає змогу створювати нові методи виробництва й управління, нові види продукції, що забезпечують більш високу продуктивність праці за менших витратах.

ВИСНОВКИ

Розвиток ринку молочної продукції ґрунтується на активізації інвестиційної діяльності, створенні умов нагромадження обсягів інвестицій у галузь. Запропонований порядок проведення аналізу й оцінювання інвестиційної привабливості молокопереробних підприємств дає можливість установити ступінь привабливості вкладень в об'єкт, використовуючи для цього оцінку його ділової репутації, фінансового стану, фінансових результатів роботи, рівнів інвестиційного ризику й активності інноваційної діяльності. Застосування на практиці викладених рекомендацій підвищить об'єктивність оцінки привабливості, дасть змогу збільшити приплив необхідних підприємству коштів. Викладена методика оцінювання ефективності інвестиційних проектів може бути успішно застосована в молокопереробних підприємствах як під час вибору пріоритетних напрямів інвестиційних вкладень, так і оперативних поточних витрат, технологій тощо.

Література:

1. Басалай С.И. Бухгалтерский учет как инструмент повышения инвестиционной привлекательности агропромышленных корпораций / С.И. Басалай, Л.И. Хоружий [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://knigi1.dissers.ru/books/library>
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. — К.: Эльга — Ника центр. 2001. — 448 с.
3. Бочаров В. В. Инвестиционный менеджмент / В. В. Бочаров. — СПб.: Питер, 2000. — 160 с.
4. Брюховецька Н.Ю. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства: визначення недоліків деяких існуючих методик / Н.Ю. Брюховецька, О.В. Хасанова // Економіка промисловості. — 2009. — № 44 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.
5. Вініченко І.І. Інвестиційна діяльність аграрних підприємств: монографія / І.І. Вініченко. — Донецьк: Юго-Восток, 2010. — 444 с.
6. Крейнина М.Н. Анализ финансового состояния и инвестиционной привлекательности акционерных обществ в промышленности, строительстве и торговле /

М.Н. Крейнина. — М.: Дело и Сервис: МВ-Центр, 1994. — 456 с.

7. Мельник О.Г. Системи діагностики діяльності машинобудівних підприємств: полікритеріальна концепція та інструментарій: [монографія] / О.Г. Мельник. — Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. — 344 с.

8. Пиличак А. Инвестиционная привлекательность регионов Украины: социально-демографический аспект / А. Пиличак // Экономика Украины. — 2004. — № 8. — С. 82—85.

9. Русак Н.А. Финансовый анализ субъекта хозяйствования: справ. пособие / Н.А. Русак, В.А. Русак. — Минск: Вышейш. шк., 1997. — 309 с.

10. Юр'єва О.Г. Теоретико-методологічні аспекти оцінки інвестиційного клімату / О.Г. Юр'єва // Стратегія економічного розвитку України: наук. збірник. — 2022. — № 3 (10). — С. 250—255.

References:

1. Basalaj, S.I. and Horuzhij, L.I. "Accounting as a tool for increasing the investment attractiveness of agribusiness corporations", [Online], available at: <http://knigi1.dissers.ru/books/library> (Accessed 4 Aug 2018).
2. Blank, I.A. (2001), Investicionnyj menedzhment [Investment Management], Jel'ga-Nika Centr, Kyiv, Ukraine.
3. Bocharov, V. V. (2000), Investicionnyj menedzhment [Investment Management], Piter, Saint-Petersburg, Russia.
4. Briukhovets'ka, N.Yu. and Khasanova, O.V. (2009), "Estimates of investment preferences of partnerships: designation of shortcomings of practical methods", Ekonomika promyslovosti, [Online], vol. 44, available at: www.nbu.gov.ua (Accessed 28 June 2019).
5. Vinichenko, I.I. (2010), Investytsijna diial'nist' ahrarnykh pidpriemstv [Investment activity of agrarian enterprises], Yuho-Vostok, Donetsk, Ukraine.
6. Krejnina, M.N. (1994), Analiz finansovogo sostojanija i investicionnoj privlekatel'nosti akcionerjnykh obshhestv v promyshlennosti, stroitel'stve i torgovle [Analysis of the financial condition and investment attractiveness of joint-stock companies in industry, construction and trade], Delo i Servis: MV-Centr, Moscow, Russia.
7. Mel'nyk, O.H. (2010), Systemy diahnostryky diial'nosti mashynobudivnykh pidpriemstv: polikryterial'na kontseptsija ta instrumentarij [Systems of diagnostics of machine and machine equipment: policerial concept and toolkit], Vydavnytstvo L'vivs'koi Politehniky, Lviv, Ukraine.
8. Pilitjak, A. (2004), "Investment attractiveness of Ukrainian regions: socio-demographic aspect", Jekonomika Ukrainy, vol. 8, pp. 82—85.
9. Rusak, N.A and Rusak, V.A. (1997), Finansovij analiz subekta hozhajstvovanija [Financial analysis of a business entity], Vyshejshe. Shk., Minsk, Belarus.
10. Yur'ieva, O.H. (2022), "Theoretical and methodological aspects of the investment profile of the client", Stratehija ekonomichnoho rozvytku Ukrainym, vol. 3(10), pp. 250—255.

Стаття надійшла до редакції 16.07.2019 р.